

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA İŞTEN AYRILMA NİYETİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Buse METE*

ÖZ

Sağlık kurumlarında çalışan devir oranının kontrol edilebilmesi ve düşük düzeyde olması için işten ayrılma niyeti konusunda pek çok çalışma yürütülmektedir. Günümüzde bilimsel araştırmalarda da önemli bir yere sahip olan sağlık sektöründeki işten ayrılma niyeti, önümüzdeki yıllar içerisinde de ilgi görmeye devam edecektir. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı sağlık sektöründe çalışanların işten ayrılma niyeti ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda geliştirilen arama stratejisine göre çalışmalara Web of Science veri tabanından ulaşılmıştır. Toplam 829 makale araştırmaya dahil edilmiştir. Elde edilen veriler SciMat bibliyometrik analiz programı ile tek bir dönemde analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara sağlık çalışanlarının işten ayrılma niyeti ile ilgili ilk çalışma 1983 yılında yapılmıştır. En fazla yayın ise 2022 yılındadır. Alana en fazla katkı sağlayan yazar Claude Fernet'tir. Çalışmalar en çok Çin, Amerika ve Güney Kore'de yürütülmüştür. Bununla birlikte işten ayrılma niyeti, meta analizi, işle özdeşleşme, iş güvencesizliği motor temalar, merhamet yorgunluğu, ölçekler izole temalar, anksiyete, iş-aile çatışması, devamlılık ortaya çıkan temalar, liderlik ve hemşireler ise temel temalar olarak belirlenmiştir. Ayrıca işten ayrılma niyeti temasının iş tatmini, tükenmişlik gibi alt temalarla güçlü bir ilişki içerisinde olduğu ortaya koyulmuştur.

Anahtar kelimeler: Sağlık çalışanları, işten ayrılma niyeti, bibliyometrik, SciMat.

* Arş. Gör., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, E-mail: busemete@subu.edu.tr ORCID ID: 0000-0001-5440-9723
Geliş tarihi: 27.03.2023, Kabul tarihi: 15.04.2023

TURNOVER INTENTION IN HEALTHCARE WORKERS: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS

ABSTRACT

In order to control the employee turnover rate in health institutions and to keep it at a low level, many studies are carried out on the turnover intention. The turnover intention the job in the health sector, which has an important place in scientific research today, will continue to attract attention in the coming years. In this context, the aim of this study is to perform a bibliometric analysis of the studies on the turnover intention the job of employees in the health sector. According to the search strategy developed in line with the purpose of the study, the studies were accessed from the Web of Science database. A total of 829 articles were included in the research. The obtained data were analyzed in a single period with the SciMat bibliometric analysis program. According to the findings, the first study on turnover the intention the job of health workers was made in 1983. The highest number of publications is in 2022. The author who contributed the most to the field is Claude Fernet. Studies were mostly conducted in China, the USA, and South Korea. In addition, turnover intention, meta-analysis, job identification, job insecurity, motor themes, compassion fatigue, scales as isolated themes, anxiety, work-family conflict, emerging themes, leadership and nurses were determined as the main themes. In addition, it has been revealed that the theme of turnover intention is in a strong relationship with sub-themes such as job satisfaction and burnout.

Keywords: Health workers, turnover intention, bibliometric, SciMat.

1. GİRİŞ

Sağlık iş gücünde görülen yetersizliklere neden olan en önemli faktör, çalışan devir hızıdır (1). Sağlık sektörü bağlamında işten ayrılma niyeti, sağlık çalışanlarının buldukları pozisyonlardan veya kurumlarından ayrılma istekliliğini ifade etmektedir (2). Son yıllarda yaşanan COVID-19 salgını, sağlık çalışanları arasında benzeri görülmemiş bir istifa dalgasına neden olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nde sağlık sektörü içerisinde Şubat 2020 ile Kasım 2021 arasında 460.000 net sağlık çalışanı kaybı yaşanmıştır (3). Yine ABD'de 2020 yılında 1000 sağlık çalışanı ile yapılan araştırmada, istifaların arkasındaki itici faktörlerden birinin pandemi döneminde artan iş yükü olduğu belirlenmiştir (4). Singapur'daki sağlık çalışanlarının istifa oranları 2021 yılında hızla yükselmiştir ve işten ayrılan sağlık çalışanlarının büyük bir bölümü yaşadıkları tükenmişlik sebebiyle farklı ülkelere göç etmiştir (5). Türkiye'de yapılan bir çalışmada da 2020 yılında sağlık kurumlarında artan iş güvencesizliği, iş yükü ve stres faktörlerinden kaynaklı işten ayrılma niyetinde önemli artış yaşandığı belirlenmiştir (6).

Sağlık kurumlarında yüksek devir oranları, hizmet sunumunda zorluklara neden olmakta ve bu da hastalara verilen bakımın kalitesi üzerinde birçok olumsuz etkiye yol açmaktadır. Hemşire başına düşen yüksek hasta oranları, her hasta için kısa süreli hemşirelik bakımına neden olduğundan, düşük hemşire sayısı artan hasta ölüm oranlarıyla ilişkilidir (7). Bununla birlikte yetersiz sürede verilen bakım sebebiyle hasta güvenliği ve bakım kalitesi gibi diğer örgütsel sonuçlar da yetersiz sağlık çalışanı sayısından olumsuz etkilenmektedir (8). Sağlık sektöründe hizmet sunumunda aktif çalışan sayısının yetersiz olması mevcut çalışanların iş yükünü ve tükenmişlik düzeylerini artırmaktadır. Bu durum da beraberinde tıbbi hata riskinin yükselmesine yol açmaktadır (9).

Sağlık kurumlarının yönetimi açısından önemli bir yere sahip olan işten ayrılma niyeti akademik alanlarda da oldukça ilgi gören bir konudur. Bu çalışma kapsamında PubMed, Web of Science (WoS) ve Google Scholar veri

tabanlarında yapılan taramalara göre sağlık çalışanları arasında işten ayrılma niyetini inceleyen son 10 yılda çok sayıda sistematik ve meta analiz çalışmasının yürütüldüğü görülmektedir (10–18). Buna rağmen sağlık çalışanlarının işten ayrılma niyeti konusunda yapılan çalışmaları bibliyometrik analiz yöntemleriyle inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu çalışma kapsamında sağlık sektöründe çalışanların işten ayrılma niyetini araştıran çalışmaların bibliyometrik analizinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında yapılan analizler sayesinde ilgili konuda çalışma sayılarının yıllara göre dağılımı, atıf sayıları, alana katkıda bulunan ülkeler, kurumlar, yazarlar, en fazla ilgi gören çalışmalar, en sık kullanılan anahtar kelimeler, araştırma temaları ve araştırmaya ihtiyaç duyulan temalar ortaya koyulacaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometrik analiz, son yıllarda akademik çalışmalarda büyük bir popülerlik kazanmıştır (19). Bu tekniğin popülerlik kazanmasındaki en önemli faktörler; bibliyometrik yazılım programlarının çeşitlenmesi, Scopus, WoS gibi bilimsel yayın tabanlarının hacminin genişlemesi, erişiminin kolaylaşması ve bibliyometrik yöntemlerin farklı disiplinler arasında kullanılabilir olmasıdır (20).

Akademisyenler, makalelerin, yazarların, kurumların, ülkelerin ve dergilerin araştırma alanlarıyla ilgili performansını değerlendirmek, ortaya çıkan eğilimleri tespit etmek ve mevcut literatürde belirli bir alanın entelektüel yapısını keşfetmek için bibliyometrik analizi kullanırlar (21). Bibliyometrik analiz, büyük hacimli yapılandırılmamış bilimsel çalışmaları titiz bir şekilde anlamlandırarak kümülatif bilgiyi ve köklü alanların evrimsel gelişimini ortaya çıkarmak ve haritalamak için yararlıdır. Bu nedenle, iyi yapılmış bibliyometrik çalışmalar, bir alanı yenilikçi ve anlamlı bir şekilde ilerletmek, alana genel bakış sağlamak ve alandaki boşlukları belirlemek için fırsatlar sağlar.

Bibliyometrik analiz yöntemleri sağlık alanında son yıllarda popülerlik kazanmıştır. Bu kapsamda WoSViewer, Scimat, Bibliometrix, Biblioshiny gibi

çeşitli bibliyometrik analiz programları kullanılmaktadır (22). SciMat, Cobo, ve diğerleri tarafından bilimsel yayınların görsel haritasını sunmak için geliştirilen ücretsiz bir uygulamadır (23). Bu çalışma kapsamında verilerin analizinde Scimat programı tercih edilmiştir. Görselleştirmede stratejik diyagramlar ve tematik ağ haritası kullanılmıştır. Stratejik diyagramlar, merkezilik (x ekseni) ve yoğunluğa (y ekseni) dayalı tema başlıkları çizilerek oluşturulan iki boyutlu bir analitik alanı temsil eder. Stratejik diyagramlar anlaşılabilirlik ve okunabilirlik açısından araştırmacılara kolaylık sağlar. Bu nedenle diğer diyagramlara göre daha çok tercih edilmektedir (24).

Şekil 1'de stratejik diyagramı (a) ve tematik ağ haritasını (b) gösteren bir görsel bulunmaktadır. Stratejik diyagramlar (a) bir kadranda 4 çeyrekte oluşmaktadır. Bu çeyrekler (25):

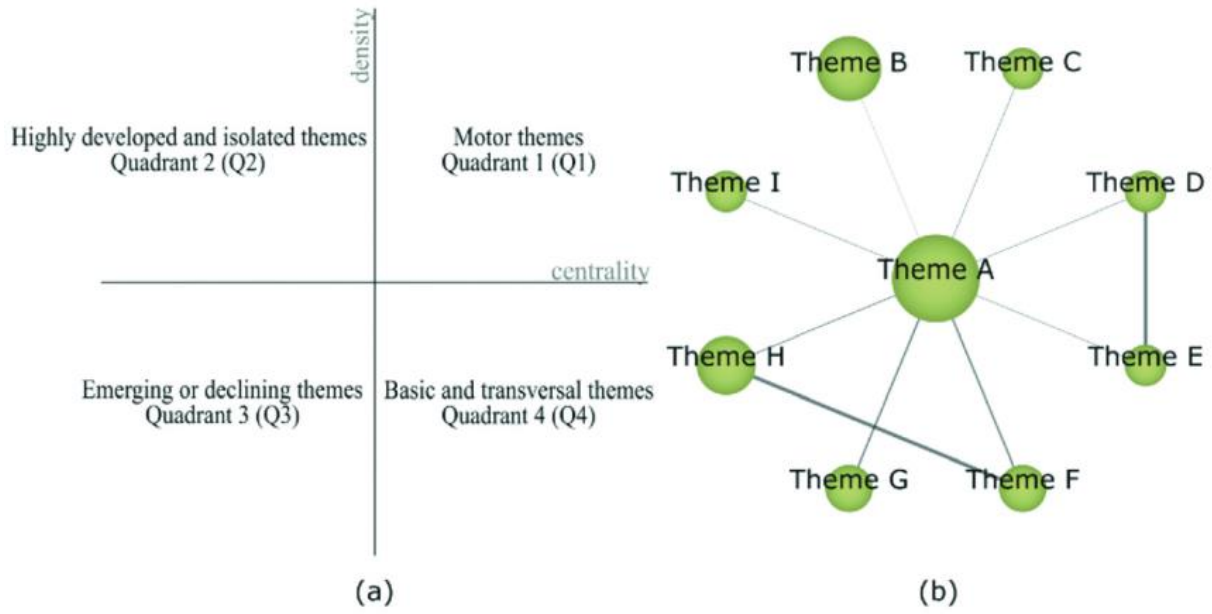
•**Q1 (Çeyrek 1):** Bu kadranda bulunan temalar, araştırma alanının gelişimi ve yapılanması ile ilgili olan temelerdir. Güçlü bir merkezilik ve yüksek yoğunluk sundukları için alanın motor temaları olarak bilinirler.

•**Q2 (Çeyrek 2):** Bu kadranda bulunan temalar güçlü bir şekilde araştırma konusuyla ilişkilendirilebilir, son derece uzmanlaşmış ve yaygınlaşmış, ancak alan için uygun bir bilimsel dayanağı olmayan veya yeterli öneme sahip olmayan temalardır.

•**Q3 (Çeyrek 3):** bu kadranda yer alan temalar diğer temalara göre nispeten zayıftır ve düşük yoğunluk ve merkezilik sergiler. Zamanla ortaya çıkan veya kaybolan temaları temsil ederler.

•**Q4 (4. Çeyrek):** Bu kadranda bulunan temalar araştırma alanıyla alakalıdır ancak yeterince geliştirilmemiştir. Doğal olarak, alandaki genel ve temel temaları içerir.

Tematik ağ (b) haritaları temalar ve ilgili diğer temaların birbiriyle etkileşimini ayrıntılı olarak gösterir. Bu sayede temalar arasındaki ilişkiler ve birbirleri üzerindeki etkileri kolaylıkla incelenebilmektedir.

Şekil 1: Stratejik Diyagram (a), Tematik Ağ Haritası (b)

2.2. Veri Seti Oluşturma

Çalışma kapsamında sağlık sektöründe işten ayrılma niyeti ile ilgili akademik yayınlara WoS veri tabanından ulaşılmıştır. Burada topic bölümünde “health” or “healthcare” or “health sector” or “hospital” or “health organization” or “health worker” or “health Professional” anahtar kelimeleri, title bölümünde ise “turnover intention” anahtar kelimesi kullanılarak bir arama stratejisi oluşturulmuştur. Bu şekilde toplam 1101 makale listelenmiştir. 2023 yılı tamamlanmadığı için bu yıl içerisinde yayınlanan çalışmalar dahil edilmemiştir. Çalışmada nitelikli verileri analize dahil etmek amacıyla SSCI, SCI ve SCI-expanded indekslerinde taranan araştırma ve derleme makaleleri araştırmaya dahil edilmiştir. Bu kapsamda 829 makalenin analizi gerçekleştirilmiştir.

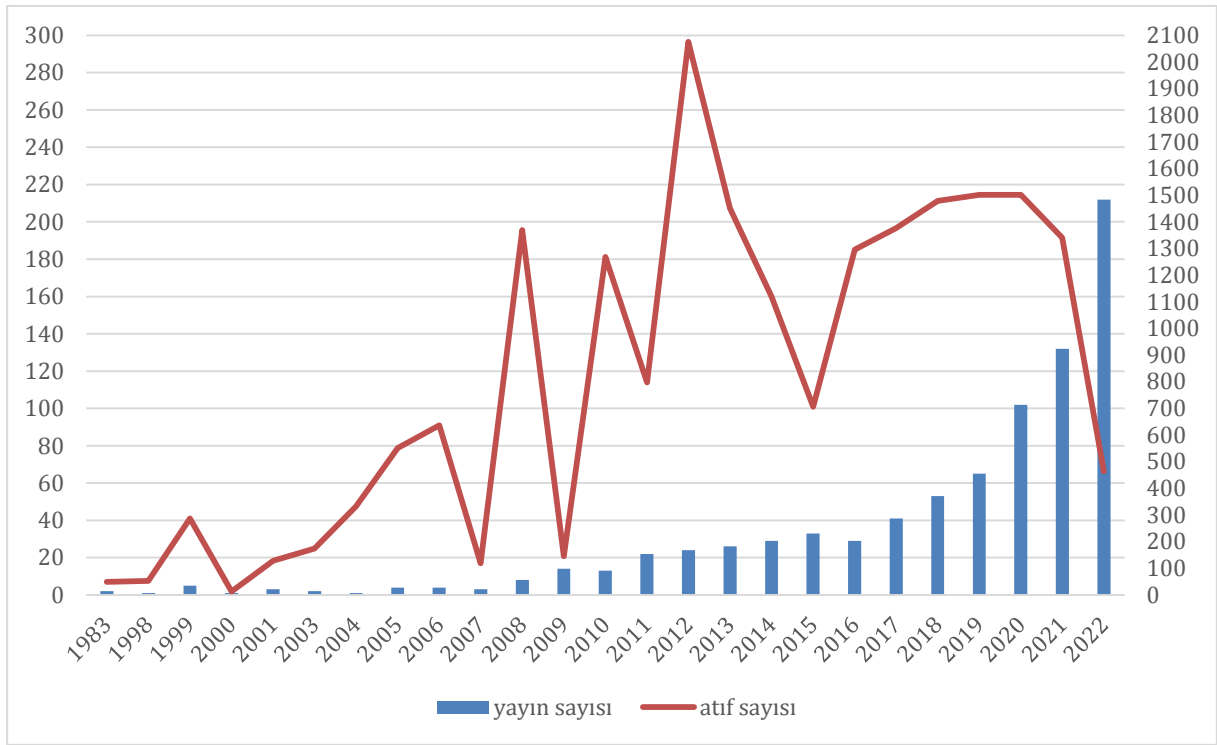
2.3. Verilerin Analizi

WoS veri tabanından elde edilen veriler plain text file formatında indirilerek Scimat programına aktarılmıştır. İlgili makaleler tek bir dönemde incelenmiştir. Çalışmada öncelikle geçmişten günümüze sağlık sektöründe işten ayrılma niyetiyle ilgili yayın sayılarının ve atıflarının yıllara göre dağılımı analiz edilmiştir. Ardından konuyla ilgili olarak en

fazla ilgi gören makalelere, en yüksek katkı sağlayan yazarlara, dergilere, kurumlara, ülkelere ilişkin bilgiler ortaya koyulmuştur. Ayrıca işten ayrılma niyeti kapsamında kullanılan anahtar kelime sayıları, en sık kullanılan anahtar kelimelerin neler olduğu analiz edilmiştir. Son olarak tek bir dönemde sağlık sektöründe işten ayrılma niyeti ile ilgili çalışmalara ait stratejik diyagram ve tematik ağ haritası sunulmuştur.

3. BULGULAR

Verilerin analizine göre öncelikle 829 yayının ve atıflarının yıllara dağılımı Şekil 2'deki gibi analiz edilmiştir. Buna göre İlk yayının 1983 yılında yapıldığı son 3 (2020 102 yayın, 2021 132 yayın, 2022 212 yayın) yıl içerisinde önemli bir atışın olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 2012 (2075 atıf) yılındaki çalışmalara önemli ölçüde ilgi gösterildiği ve atıf aldığı söylenebilir.

Şekil 2: Yayın Ve Atıf Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Analizler neticesinde öncelikle atıf sayısına göre en fazla ilgi gören ve alana katkı sağlayan makalelere ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir. İlk makalenin 458 atıf ile 2012 yılında International "Journal of Nursing Studies" başlıklı dergide bir derleme çalışma olarak yayınlandığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Atıf Alan İlk 10 Makaleye İlişkin Bilgiler

Makale adı	Yazarlar	Yılı	Dergisi	Atıf sayısı
Nurse turnover: A literature review - An update	Laschinger, HKS, Duffield, C, Hayes, LJ, O'Brien-Pallas, L, Shamian, J, Buchan, J, Hughes, F, North, N	2012	International journal of nursing studies	458
Nurse turnover: the mediating role of burnout	Leiter, MP, Maslach, C	2009	Journal of nursing management	400
Fear of COVID-19, psychological distress, work satisfaction and turnover intention among frontline nurses	Labrague, LJ, de los Santos, JAA	2021	Journal of nursing management	268
Turnover intention in new graduate nurses: a multivariate analysis	Beecroft, PC, Dorey, F, Wenten, M	2008	Journal of advanced nursing	189
The role of job satisfaction, work engagement, self-efficacy and agentic capacities on nurses' turnover intention and patient satisfaction	De Simone, S, Cicotto, G, Planta, A	2018	Applied Nursing Research	162
A systematic literature review of nurse shortage and the intention to leave	Chan, ZCY, Tam, WS, Lung, MKY, Wong, WY, Chau, CW	2013	Journal of nursing management	161
Corporate Ethical Values, Group Creativity, Job Satisfaction and Turnover Intention: The Impact of Work Context on Work Response	Valentine, S, Godkin, L, Fleischman, GM, Kidwell, R	2011	Journal of business ethics	151
The effects of health worker motivation and job satisfaction on turnover intention in Ghana: a cross-sectional study	Bonenberger, M, Aikins, M, Akweongo, P, Wyss, K	2014	Human resources for health	125
The relationship between job satisfaction, burnout, and turnover intention among physicians from	Zhang, YM, Feng, XS	2011	BMC health services research	117

urban state-owned medical institutions in Hubei, China: a cross-sectional study				
Relationships between burnout, turnover intention, job satisfaction, job demands and job resources for mental health personnel in an Australian mental health service	Scanlan, JN, Still, M	2019	BMC health services research	115

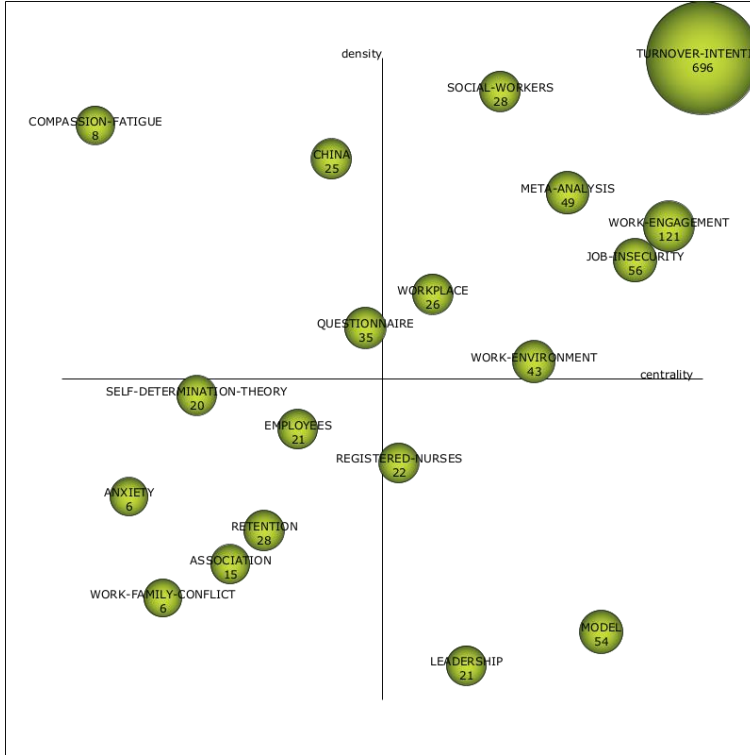
Çalışma kapsamında Tablo 2’de alana katkıda bulunan yazarlar listesinde ilk sırada Claude Fernet’in 10 yayın ve 316 atıf ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte Heather K. Spence Laschinger’in 6 yayına sahip olmakla birlikte 1047 gibi yüksek bir atıf sayısına sahip olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca sağlık sektöründe işten ayrılma niyetiyle ilgili yayınlara en fazla yer veren derginin 95 yayın sayısı ve 830 atıf ile “International Journal Of Environmental Research And Public Health” olduğu görülmektedir. Ülkeler ve kurumlar incelendiğinde ise Çin’in ve “Huazhong University Of Science Technology”nin ilk sırada olduğu bulunmuştur. Ayrıca çalışmalar kapsamında en sık kullanılan anahtar kelimelerin işten ayrılma niyeti, iş memnuniyeti, tükenmişlik vd. olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2: Alana En Fazla Katkı Sağlayan İlk 10 Yazar, Dergi, Kurum, Ülke ve Anahtar Kelimelere İlişkin Bilgiler

Yazar Adı	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı
Fernet, Claude	10	316
Roman, Paul M.	8	559
Labrague, Leodoro J.	8	432
Knudsen, Hannah K.	7	532
Trepanier, Sarah-Genevieve	7	282
Salyers, Michelle P.	7	450
Gan, Yong	7	91
De Witte, Hans	6	191
Austin, Stephanie	6	271
Laschinger, Heather K. Spence	6	1047
Dergi Adı		
International Journal Of Environmental Research And Public Health	95	830

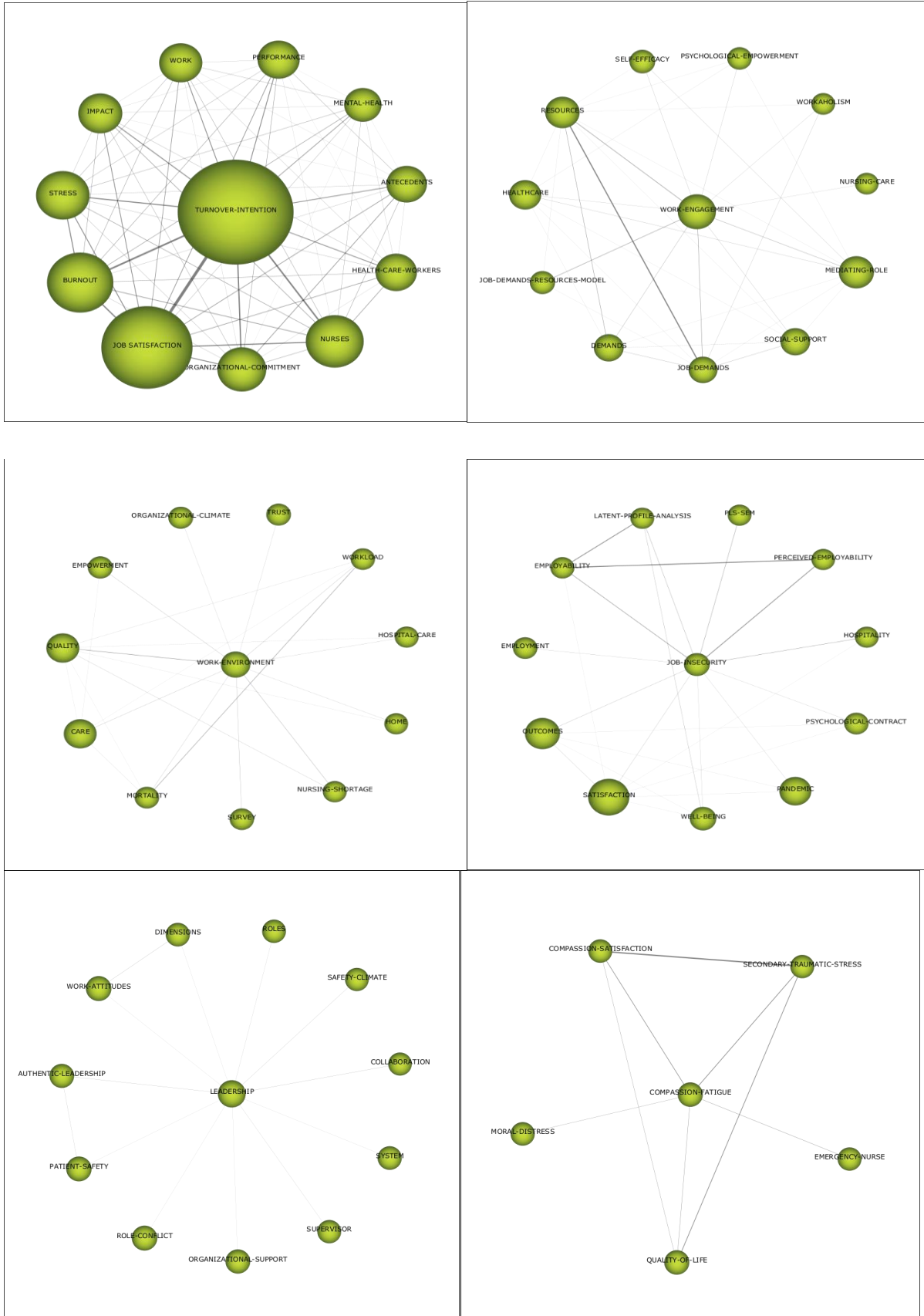
Journal Of Nursing Management	53	1817
Bmc Health Services Research	23	629
Journal Of Advanced Nursing	22	1024
Journal Of Clinical Nursing	17	319
Healthcare	13	41
Frontiers In Psychology	13	84
International Nursing Review	13	269
Journal Of Substance Abuse Treatment	12	581
Frontiers in Public Health	12	28
Kurum Adı	Yayın Sayısı	
Huazhong University Of Science Technology	18	
University System Of Georgia	15	
North West University South Africa	14	
Tsinghua University	13	
Peking University	12	
University Of Quebec	12	
Hanyang University	11	
Ku Leuven	11	
Chinese Academy Of Medical Sciences Peking Union Medical College	10	
University Of Georgia	10	
Ülke Adı		
China	196	
USA	190	
South Korea	84	
Australia	64	
Canada	52	
England	46	
Italy	32	
Taiwan	29	
Netherlands	28	
Anahtar Kelime		
Turnover-Intention	510	
Job-Satisfaction	370	
Burnout	289	
Health	164	
Nurses	162	
Stress	145	
Impact	144	
Satisfaction	126	
Work	108	
Performance	104	
Organizational-Commitment	93	

Çalışma kapsamında yapılan bibliyometrik analizlere göre ortaya çıkan stratejik tema diyagram haritası Şekil 3'te sunulmuştur. Buna göre işten ayrılma niyeti, sosyal çalışmacılar, meta analizi, işle özdeşleşme, iş güvencesizliği, iş yeri ve iş çevresi motor temalar olarak belirlenmiştir. Anksiyete, iş-aile çatışması, çalışanlar, kurum, işte kalma ortaya çıkan veya yok olan temalardır. Çin, Merhamet yorgunluğu, ölçek izole temalar iken kayıtlı hemşireler, model ve liderlik temel temalardır.

Şekil 3: Stratejik Tema Haritası

Son olarak ana temaların ilişkili olduğu alt temaları gösteren Şekil 4'teki tematik ağ haritasına göre işten ayrılma niyeti iş tatmini, tükenmişlik, örgütsel bağlılık, stres ve hemşireler alt temalarıyla yüksek olarak ilişkilidir. Bununla birlikte işle özdeşleşme, aracı rolü, kaynaklar temalarıyla ilişkili iken iş çevresi kaliteyle iş güvencesizliği memnuniyet ile liderlik rol çatışması ve örgütsel destek ile merhamet yorgunluğu ise yaşam kalitesi ve acil hemşireleri alt temalarıyla ilişkilidir.

Şekil 4: Tematik Ağ Haritaları

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular neticesinde sağlık sektöründe çalışanların işten ayrılma niyetini konu alan çalışmaların önemli bir artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bu artışın önümüzdeki yıllarda da artış göstereceği düşünülmektedir. Öyle ki Covid-19 pandemi dönemi ve sonrasında sağlık çalışanlarının yaşadıkları sorunlar daha ciddi bir hale gelmiştir ve bu da işten ayrılmaları artırmıştır. Sağlık yöneticileri ve akademisyenler için bu konudaki araştırma alanları daha fazla derinleştirilmiştir (26, 27). Sağlık sektöründe çalışanların işten ayrılma niyeti üzerine yürütülen çalışmalardan “Nurse turnover: A literature review - An update” başlıklı makale en fazla atıfla ilk sırada yer almıştır. 2012 yılında sistematik derleme olarak yayınlanan bu çalışma sonraki çalışmalara yol gösterici nitelikte olması sebebiyle yüksek atıf aldığı düşünülmektedir (28). Çalışmada dikkat çeken diğer önemli bir sonuç da ilgili konuda en fazla araştırmanın Çin’de yürütülmüş olmasıdır. Çin’deki kırsal alanda çalışan hekimler ve hemşirelerin az ve sağlık hizmeti sunulan nüfusun yüksek olması sebebiyle bu bölgelerde çok sayıda çalışma yürütülmüştür (29, 30). Ayrıca Covid-19 salgının ilk kez Çin’de ortaya çıkması ve bu dönemde ihtiyaç duyulan sağlık çalışanının elde tutulması için yapılan çalışmalarda artış yaşanmış olabilir (31).

Yapılan bibliyometrik analizler neticesinde işten ayrılma niyeti, meta analizi, işle özdeşleşme, iş güvencesizliği motor temalar, merhamet yorgunluğu, ölçekler izole temalar, anksiyete, iş-aile çatışması, devamlılık ortaya çıkan temalar, liderlik ve hemşireler ise temel temalar olarak belirlenmiştir. Ayrıca işten ayrılma niyeti temasının iş tatmini, tükenmişlik gibi alt temalarla güçlü bir ilişki içerisinde olduğu ortaya koyulmuştur. Literatür incelendiğinde de çoğu çalışmanın işten ayrılma niyeti üzerinde örgütsel bağlılığın, iş stresinin, iş tatmininin, tükenmişlik düzeyinin etkilerini incelediği görülmektedir (32-35). Bu da motor temaların ve yok olan temaların doğruluğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte iş-aile çatışması, merhamet yorgunluğu gibi değişkenlerin işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisini inceleyen çalışmaların yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Çalışmadan elde edilen bibliyometrik analiz sonuçlarına göre sağlık çalışanlarının işten ayrılma niyeti üzerine araştırmaların devam ettirilmesi gerekmektedir. Mevcut çalışmaların çoğunlukla hekim ve hemşireleri örnekleme dahil ettiği, fizyoterapist, tıbbi sekreter, sağlık teknikeri, eczacı, kurum yöneticileri gibi diğer sağlık çalışanlarına odaklanmadığı tespit edilmiştir. Gelecek çalışmalarda bu kapsamdaki çalışanlarla araştırmalar yürütülebilir. Çalışmalarda işten ayrılma niyeti üzerinde pek çok değişkenin doğrudan etkileri incelenmekle birlikte aracı ve düzenleyici etkilere yönelik araştırma modellerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda yeni araştırma modelleri test edilebilir. Son olarak işten ayrılma niyeti ile merhamet yorgunluğu, liderlik türleri, çatışma, performans göstergeleri, hizmet kalitesi gibi değişkenler arasındaki ilişkiler ve etki düzeyleri de araştırılabilir.

KAYNAKÇA

1. Dawson AJ, Stasa H, Roche MA, Homer CSE, Dufeld C. Nursing churn and turnover in Australian hospitals: nurses perceptions and suggestions for supportive strategies. BMC Nurs. 2014;13(1):11.
2. Hayes LJ, O'Brien-Pallas L, Dufeld C, Shamian J, Buchan J, Hughes F, et al. Nurse turnover: a literature review. Int J Nurs Stud. 2006;43(2):237-63.
3. Bureau of Labor Statistics. The Employment Situation—October 2020. 2020 [cited 2022 Mar 3]. https://www.dol.gov/newsroom/economicdata/ empsit_11062020.pdf.
4. Galvin G. Nearly 1 in 5 Health care workers have quit their jobs during the pandemic. Morning Consult [Internet]. 2021 [cited 2022 Mar 3]. <https://morningconsult.com/2021/10/04/health-care-workers-series-part-2-workforce/>.
5. Tan C. More healthcare workers in S'pore quit amid growing fatigue as Covid-19 drags on. The Straits Times[Internet]. 2021 <https://www.straitstimes.com/singapore/politics/more-healthcare-workers-inspore-resigning-amid-growing-fatigue-as-covid-19-drags>.
6. Çağatay Aksu B. COVID 19 pandemisinin sağlık çalışanlarının iş güvencesizliği algıları, algılanan iş stresleri ve işten ayrılma niyetleri üzerindeki etkilerini incelemeye yönelik bir araştırma. Hacettepe Sağlık İdaresi Derg. 2021;24(4):747-76.
7. Liang Y-W, Chen W-Y, Lee J-L, Huang L-C. Nurse stafng, direct nursing care hours and patient mortality in Taiwan: the longitudinal analysis of hospital nurse stafng and patient outcome study. BMC Health Serv Res. 2012;12(1):44.
8. Cho E, Lee N-J, Kim E-Y, Kim S, Lee K, Park K-O, et al. Nurse stafng level and overtime associated with patient safety, quality of care, and care left undone in hospitals: a cross-sectional study. Int J Nurs Stud. 2016;60:263-71.
9. Montgomery A, Todorova I, Baban A, Panagopoulou E. Improving quality and safety in the hospital: the link between organizational culture, burn- out, and quality of care. Br J Health Psychol. 2013;18(3):656-62.

10. Cowden T, Cummings G, Profetto-McGrath J. Leadership practices and staf nurses' intent to stay: a systematic review. *J Nurs Manag.* 2011;19(4):461–77.
11. Daouk-Öyry L, Anouze AL, Otaki F, Dumit NY, Osman I. The JOINT model of nurse absenteeism and turnover: a systematic review. *Int J Nurs Stud.* 2014;51(1):93–110.
12. Halter M, Boiko O, Pelone F, Beighton C, Harris R, Gale J, et al. The deter- minants and consequences of adult nursing staf turnover: a systematic review of systematic reviews. *BMC Health Serv Res.* 2017;17(1):824.
13. Lai GC, Taylor EV, Haigh MM, Thompson SC. Factors affecting the reten- tion of indigenous australians in the health workforce: a systematic review. *Int J Environ Res Public Health.* 2018. <https://doi.org/10.3390/ijerp h15050914>.
14. Lartey S, Cummings G, Profetto-McGrath J. Interventions that promote retention of experienced registered nurses in health care settings: a systematic review. *J Nurs Manag.* 2014;22(8):1027–41.
15. Lee J. Nursing home nurses' turnover intention: a systematic review. *Nurs Open.* 2022;9(1):22–9.
16. Russell D, Mathew S, Fitts M, Liddle Z, Murakami-Gold L, Campbell N, et al. Interventions for health workforce retention in rural and remote areas: a systematic review. *Hum Resour Health.* 2021;19(1):103.
17. Shen X, Jiang H, Xu H, Ye J, Lv C, Lu Z, et al. The global prevalence of turnover intention among general practitioners: a systematic review and meta-analysis. *BMC Fam Pract.* 2020;21(1):246.
18. Yıldız B, Yıldız H, Ayaz AO. Relationship between work-family confict and turnover intention in nurses: a meta-analytic review. *J Adv Nurs.* 2021;77(8):3317–30.1. Çığatay Aksu B. COVID 19 pandemisinin sağlık alışanlarının iř gvencesizliği algıları, algılanan iř stresleri ve işten ayrılma niyetleri üzerindeki etkilerini incelemeye yönelik bir araştırma. *Hacettepe Sağlık İdaresi Derg.* 2021;24(4):747–76.
19. Khan MA, Pattnaik D, Ashraf R, Ali I, Kumar S, Donthu N. Value of special issues in the journal of business research: A bibliometric analysis. *J Bus Res [Internet].* 2021;125(December 2020):295–313. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.12.015>
20. Donthu N, Kumar S, Mukherjee D, Pandey N, Lim WM. How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *J Bus Res [Internet].* 2021;133(April):285–96. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
21. Verma S, Gustafsson A. Investigating the emerging COVID-19 research trends in the field of business and management: A bibliometric analysis approach. *J Bus Res [Internet].* 2020;118(July):253–61. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.06.057>
22. Moral-Muñoz JA, Herrera-Viedma E, Santisteban-Espejo A, Cobo MJ. Software tools for conducting bibliometric analysis in science: An up-to-date review. *Prof la Inf.* 2020;29(1):1–20.
23. Cobo MJ, López-Herrera AG, Herrera-Viedma E, Herrera F. SciMAT: A new science mapping analysis software tool. *J Am Soc Inf Sci Technol.* 2012;63(8):1609–30.
24. Cahlik T. Comparison of the maps of science. *Scientometrics.* 2000;49(3):373–87.
25. Herrera-Viedma E, López-Robles JR, Guallar J, Cobo MJ. Global trends in coronavirus research at the time of COVID-19: A general bibliometric approach and content analysis using SciMAT. *Prof la Inf.* 2020;29(3):1–20.
26. Labrague LJ, de los Santos JAA. Fear of COVID-19, psychological distress, work satisfaction and turnover intention among frontline nurses. *J Nurs Manag.* 2021;29(3):395–403.
27. Zeng D, Wang B, Chen W. Inclusive leadership can improve nurses' psychological ownership and reduce their turnover intention under the normalization of COVID-19 prevention. *Front Psychol.*

- 2023;13(January):1–13.
28. Hayes LJ, O'Brien-Pallas L, Duffield C, Shamian J, Buchan J, Hughes F, et al. Nurse turnover: A literature review - An update. *Int J Nurs Stud* [Internet]. 2012;49(7):887–905. Available from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2011.10.001>
 29. Zhang Y, Feng X. The relationship between job satisfaction, burnout, and turnover intention among physicians from urban state-owned medical institutions in Hubei, China: A cross-sectional study. *BMC Health Serv Res*. 2011;11(1):1–13.
 30. Van Der Heijden B, Mahoney CB, Xu Y. Impact of job demands and resources on nurses' burnout and occupational turnover intention towards an age-moderated mediation model for the nursing profession. *Int J Environ Res Public Health*. 2019;16(11).
 31. Yáñez JA, Jahanshahi AA, Alvarez-Risco A, Li J, Zhang SX. Anxiety, distress, and turnover intention of healthcare workers in Peru by their distance to the epicenter during the COVID-19 crisis. *Am J Trop Med Hyg*. 2020;103(4):1614–20.
 32. De Simone S, Planta A, Cicotto G. The role of job satisfaction, work engagement, self-efficacy and agentic capacities on nurses' turnover intention and patient satisfaction. *Appl Nurs Res* [Internet]. 2018;39(May 2017):130–40. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.apnr.2017.11.004>
 33. Ducharme LJ, Knudsen HK, Roman PM. Emotional exhaustion and turnover intention in human service occupations: The protective role of coworker support. *Sociol Spectr*. 2008;28(1):81–104.
 34. Mulki JP, Jaramillo JF, Locander WB. Effect of ethical climate on turnover intention: Linking attitudinal- and stress theory. *J Bus Ethics*. 2008;78(4):559–74.
 35. Sung K, Seo Y, Kim JH. Relationships between Compassion Fatigue, Burnout, and Turnover Intention in Korean Hospital Nurses. *J Korean Acad Nurs*. 2012;42(7):1087.